

VAZOVI KOJI SE RADO ČITAJU I DUGO PAMTE

Omer Begić, *Vazovi, El-Kalem, Sarajevo, I. izdanje 2005., II. izdanje 2008.*

Dok sam, nedavno, prisustvovala okruglom stolu *U srcima živa*, posvećenom životu i radu rahmetli h. Umihane Muftić, velike vjeroučiteljice, intelektualke, muslimanke, koja zauzima istaknuto mjesto među bošnjačkim velikanima dvadesetog stoljeća a među ženama intelektualkama posebno, o kojoj su njezine bivše učenice govorile o svijetlom putu ove Bošnjakinje koja je u teškom vremenu sačuvala, odgajala i obrazovala desetine bošnjačkih djevojčica, ali i mladića u mektebu Podtakiša, tako popunjavajući, makar i djelimično, prazninu zatvorenih mekteba i odgajajući generacije koje su prelazile u Tabački mesdžid ili se upisivale na Teološki fakultet u Sarajevu i druge fakultete, sjećala sam se svoga mekteba u Rogatici u kome su generacije mladih ljudi sticale svoja prva znanja o vjeri, učili harfove, ulazili i Kur'an, činili svoje prve hatme provodeći ugodne vikende uz svoga muallima.

Ja nisam išla u mekteb Podtakiša, niti sam imala sreću upoznati se s h. Umihanom Muftić, ali sam u sjećanju njezinih učenica čitala gotovo identična sjećanja o vremenu provedenom u mektebu Šudžauddinove džamije u Rogatici, koji je ponekad radio i u svojim odvojenim prostorijama u Podhridu. Tih sedamdesetih i osamdesetih godina sa nama je bio Omer ef. Begić, tada mladi imam koji je došao na službu u naš grad. Vikendi provedeni u ovom mektebu za desetine rogatičkih dječaka i djevojčica bili su i ostali veoma poticajni.

Zanimljivo je da su ti dobri učitelji imali potrebu da budu ispred svoga vremena, da daju sve od sebe, a ostanu skromni, nenametljivi, tihi, gotovo u sjeni.

Omer ef. Begić, koji je bio jedan od najboljih učenika u svojoj generaciji, dobar

poznavalac arapskoga jezika i drugih islamskih disciplina, izuzetan pedagog i učitelj, u Rogatici je postavljao temelje novoga mekteba, novoga pristupa odgojno-pedagoškom rada. Velikim umijećem, strpljenjem i umjerenom dozom humora, privlačio je našu pažnju godinama, pa smo se od mekteba razdvajali tek nakon što bismo krenuli na studije u veliki grad. U srdačnom i neusiljenom ambijentu prolazili smo put koji je, posmatrano iz ove perspektive, bio *mini medresa*. Taj mekteb na čelu sa Omerom ef. Begićem u velikoj je mjeri uticao na naša životna opredjeljenja. Baš u to vrijeme nastajala je i knjiga koju želim ovom prilikom, uz puno poštovanja i odgovornosti, predstaviti *Muallimovom* auditoriju.

Zbirka *Vazovi*, koja je prije tri godine izišla u izdanju IC *El-Kalem*, iz najrazličitijih razloga čekala je na publiciranje dvije decenije. Nije ni važno. Štampana je. Na šest stotina stranica, u pet poglavlja, sa stotinu trideset tri obrađene teme. I baš onako kako je efendija Begić kazao u predgovoru, „namijenjena je hiljadama mojih učenika koje podučavam već četvrtu deceniju, kako bi se podsjetili onoga što su već naučili o svojoj divnoj vjeri, a zatim i proširili znanje i, naravno, primijenili ga u praktičnom životu“. I, zaista, sve što smo tih godina učili na mektepskoj nastavi, može se naći među koricama ove knjige.

U poglavljima pod naslovima: *Akaid, Ibadat, Ahlak-vrijednosti, Ahlak-poroci* i *Historija islama*, svih stotinu trideset tri naslova obarađeni su prema jedinstvenom principu. Slijedeći tradicionalni metod u obradi teme, autor *Vazova* prvo navodi relevantne kuranske ajete koji tretiraju temu, potom navodi hadise, mišljenja relevantnih muslimanskih alima, dijagnosticira aktuelno stanje i, na kraju, nudi rješenje bilo u vidu vlastitih zaključaka bilo u vidu relevantnih kuranskih argumenata, često uz dovu i optimistički ton. Ovakav metod u izlaganju zbirku *Vazova* čini veoma zanimljivom i aktuelnom.

Običnim čitaocima to je dobra baza informacija, tačnih, provjerenih i sređenih, a imamima može poslužiti u odabiru i načinu pisanja predavanja i kao pomoć u pisanju hutbe. Iako je nastajala prije dvadeset godina, knjiga

je i danas aktualna, a takva joj je i perspektiva. Prezentiranje pojedinih tema iz ove zbirke u okviru vjerskog programa Radija Federacije pokazalo se također uspješnim i zahvalnim.

Poglavlje *Akaida* tretira teme imanskih šarta, govori o kuranskom aspektu biljnog svijeta, živih bića i čovjeka, o duši, smrti, o džennetu, džehennemu... Poglavlje *Ibadata* govori o abdestu i njegovoj simbolici, o veličanstvenom pozivu ezana, o svim aspektima namaza, o ramazanu, zekatu i hadžu. Poglavlje *Ahlak-vrijednosti* tretira teme poput morala i bogobojažnosti, zdravlja, povjerljivosti, blagosti i praštanja, nauke, zakletve, odgoja djece, poštivanja roditelja... Poglavlje *Ahlak-poroci* govori o najtežim problemima svake ljudske zajednice, od ubistva i samoubistva, alkohola, droge, hazardnih igara, bluda... Poglavlje *Historija islama* daje pregled najznačajnijih trenutaka iz života Muhameda, s.a.v.s.

Zašto je ova knjiga dobra i zašto je treba imati na policama naših kuća potvrđuje i činjenica da je tiraž prvog izdanja već odavno rasprodan i da je *El-Kalem*, prepoznajući te vrijednosti, ovu knjigu štampao i drugi put.

Razmišljanja mr. Mustafe Priječe, urednika *El-Kalema*, najbolji su dokaz ovih tvrdnji: „Razmišljali smo kako učenje islama prenijeti što većem broju naših ljudi. Shvatili smo da naša usmena obraćanja petkom, i drugim prigodama, obuhvataju tek mali broj ljudi, te da mnogi zainteresirani iz raznoraznih razloga ostaju postrani. Na džuma-namaz, naprimjer, skoro isključivo dolaze muškarci, tako da žene, praktično, nemaju ni priliku čuti najaktualniji sedmični vaz, što je velika šteta, osobito ako se ima uvidu da su žene, generalno, još i pažljiviji slušaoci od muškaraca. Zatim, tu su bolesni, nemoćni, zatvoreni, udaljene, spriječeni... Tako smo došli na ideju da štampamo posebnu knjigu vazova, koji uz to mogu biti i od velike koristi i za same imame. Nastojali smo ponuditi kvalitetne i raznovrsne vazove. Dugogodišnji, vrijedni iiskusni imam, Omer ef. Begić, pokazao se dostojnim toga zadatka. On je svoje veoma uspješno dugogodišnje iskustvo vaiza prenio na papir i mi smo dobili jednu izvanrednu zbirku vazova“.

Zehra ALISPAHIĆ

OD “NEVJESTINE NOĆI” DO “GOVORA KOJI LIJEČI”

Tarikatski časopis *Kelamu'l Šifa'*, Udruženje građana *Hastahana*, tekija Mesudija

Nije nam nepoznato da tradicija tesavufu u Bosni i Hercegovini datira i nekoliko stoljeća prije službenog dolaska islama na ove prostore. Otuda Bosna i Hercegovina, kao rijetko koji prostor, gotovo na svakom koraku baštini tragove bogatoga tesavufskog naslijeđa. Neki od njih, u vidu spomenika materijalne kulture, sačuvani su i do današnjih dana, dok o drugima, koji su tokom burnih historijskih događanja nestajali, svjedoče imena mahala, kvartova, džamija, turbeta i mezaristana.

Tekijski ambijent kao omeđeni prostor istinske duhovnosti privlačio je pažnju ne samo vjernika nego i onih zaustavljenih na putu traganja i zapitanosti. On je bio inspirativni i poticajni prostor i umjetnicima različitih interesiranja. Ali, i pored toga, tekije su se teško otvarale za medije, pa su rijetki snimatelji, fotografi i režiseri koji su svojim kamerama mogli zabilježiti posebne trenutke iz ovih prostora.

Godine 1957., u organizaciji Tarikatskoga centra u Sarajevu, održana je prva akademija *Šebi Arusa*. Ova akademija bila je poticaj za pripremanje izdavanja istoimenog časopisa *Šebi Arus*, čiji je prvi broj štampan 1973. godine. Časopis je svoju sadašnju formu dobio 1982. godine. *Šebi Arus* u kontinuitetu izlazi duže od trideset godina, a dosad je štampano dvadeset sedam brojeva.

Koncepcija i protokol akademije opredijelili su i koncept samoga časopisa. Od 1989. godine akademija *Šebi Arusa* održava se i u Tuzli, a od 1991. godine i u Gradačcu. Protokol i tekstovi sa tuzlanske akademije objavljuju se u sarajevskom *Šebi Arusu*. U martu 2005. godine pojavio se još jedan tarikatski časopis pod